

Ägarpolicy

Beslutad av Andra AP-fonden styrelse i december 2023

Inledning

Första, Andra, Tredje och Fjärde AP-fonden (AP-fonderna) är buffertfonder i det svenska pensionssystemet. AP-fondernas uppdrag och mål är att förvalta fondmedlen på sådant sätt att det långsiktigt blir till största möjliga nytta för det allmänna inkomstpensionssystemet. Den totala risknivån i AP-fondernas placeringar ska vara låg. Fondmedlen ska vid vald risknivå, placeras så att långsiktigt hög avkastning uppnås. Enligt AP-fondslagen ska AP-fonderna förvalta fondmedlen på ett föredömligt sätt genom ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande. Vid förvaltningen ska särskild vikt fästas vid hur en hållbar utveckling kan främjas utan att det görs avkall på det övergripande målet om avkastning och risk. AP-fonderna kan samverka för att uppnå hållbarhetsmål. För Andra AP-fonden utgår hållbarhetsarbetet från fondens uppdrag och innebär ett långsiktigt agerande för att skydda och skapa värden i investeringarna – utifrån ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt perspektiv.

Andra AP-fondens vision är "Ledande pensionsförvaltare i en föränderlig värld". För att uppnå den visionen är det en förutsättning att hållbarhet är integrerat i samtliga analys- och investeringsprocesser. Genom att aktivt arbeta med och integrera hållbarhet i Andra AP-fondens verksamhet kan värden skapas och skyddas samt en hållbar utveckling främjas. Hållbarhet inkluderar miljö, etik, sociala frågor och ägarstyrning och arbetet med hållbarhet i förvaltningen styrs av fem fokusområden; klimat, biologisk mångfald, mänskliga rättigheter, mångfald, jämlikhet och inkludering samt ägarstyrning. Andra AP-fonden har ansvar för såväl förvaltningen som ägandet av det kapital som fonden har erhållit och arbetar aktivt med hållbarhet ur båda dessa perspektiv. Ett systematiskt och föredömligt hållbarhetsarbete är också en av nyckelfaktorerna att behålla och rekrytera medarbetare.

Fonderna får inte ta näringspolitiska eller andra ekonomisk-politiska hänsyn. I enlighet med de placeringsregler som anges i lagen får fondens innehav, i börsnoterade svenska bolag, motsvara högst två procent av det samlade svenska börsvärdet. Fonden får maximalt äga tio procent av rösterna i ett enskilt börsnoterat bolag¹. Ägarrollen ska utövas i syfte att bättre tillvarata möjligheterna till högre avkastning på förvaltade medel.

Bakgrund

De övergripande riktlinjerna för Andra AP-fondens arbete med hållbarhetsfrågor ges i fondens hållbarhetspolicy. Förutom en separat policy för ägarfrågor (*Ägarpolicy*), har fonden inom hållbarhetsområdet också en policy för mänskliga rättigheter och en policy mot avskogning. Samtliga dessa policyer ingår i fondens Verksamhetsplan.

Andra AP-fondens *Ägarpolicy* ger de övergripande riktlinjer för hur fonden, inom ramen för sitt uppdrag att förvalta fondmedlen föredömligt genom ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande, ska bidra till god utveckling i bolagen och därmed kunna tillföra värde som ägare.

I fondens *Riktlinjer för röstning* beskrivs fondens tio ägarprinciper, vilka är utgångspunkten för det operativa arbetet med ägarstyrningsfrågor. I denna anges också mer detaljerat hur fonden avser att rösta i olika frågor. Syftet med dessa riktlinjer är att öka förståelsen för vad Andra AP-fonden förväntar sig av bolag inom områden som hållbarhet och bolagsstyrning.

Andra AP-fonden välkomnar en fortlöpande dialog om innehållet i *Ägarpolicy* med bolag, andra investerare och övriga intressenter. *Ägarpolicy* gäller för såväl internt som externt förvaltade innehav.

Andra AP-fondens *Ägarpolicy* fastställs årligen av dess styrelse.

Andra AP-fondens ägarstyrningsarbete ska främst fokusera på bolag och områden där fonden bedömer att fonden har störst möjlighet att påverka samt göra störst nytta. Utgångspunkten för fondens agerande är en bedömning av förutsättningarna att åstadkomma ett resultat som gynnar dagens och morgondagens pensionärer. I Sverige ska Andra AP-fonden i första hand arbeta med ägarstyrningsfrågor i bolag där fonden hör till de största ägarna och/eller i bolag där fonden har mest kapital investerat. När det gäller frågor av principiell karaktär kan det vara viktigt att Andra AP-fonden aktivt tar ställning även i mindre innehav i fondens portfölj.

Andra AP-fondens förvaltning av utländska aktier är en kvantitativt grundad förvaltningsmodell och fonden får en exponering mot de bolag som fondens index återspeglar. Investeringar i enskilda bolag är därför inte ett bolagsspecifikt investeringsbeslut utan beroende på valt index och aktiebolagets vikt i detta index.

För utländska bolag sker fondens ägararbete, vad gäller etik, sociala frågor och miljöfrågor, främst genom Etikrådet. Ägarstyrning i utländska bolag utövar fonden genom att rösta i ett urval av dessa innehav och genom uppföljande dialog med vissa av dessa bolag.

Ramverk för ägarstyrning

Regelverk och konventioner som OECD:s riktlinjer för Multinationella företag samt Bolagsstyrning, FN:s Global Compact och FN:s principer för ansvarsfulla investeringar, FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, Aktiebolagslagen, Svensk kod för bolagsstyrning, andra specifika bolagsstyrningskoder som till exempel ICGN Global Stewardship Principles och UK Stewardship Code samt regelverk inom EU Sustainable Finance ligger till grund för Andra AP-fondens arbete med ägarfrågor. Andra AP-fonden har sedan dess tillkomst stått bakom PRI (Principles for Responsible Investments).

Organisation och ansvarsfördelning

Styrelsen fastställer riktlinjer och policyer i ägarfrågor. VD har styrelsens uppdrag att, i den löpande verksamheten, hantera ägarfrågor. I frågor av större betydelse ska samråd ske mellan VD och styrelseordföranden. Ägarfrågor av särskilt stor betydelse och där riktlinjerna i *ägarpolicy* inte ger tillräcklig vägledning ska framläggas till styrelsen i sin helhet. Beslut om exkludering av bolag ska fattas av styrelsen, såvida det inte föreligger sådana omständigheter att beslut inte kan dröja, i vilket fall beslut kan fattas av VD efter samråd med styrelseordföranden. Styrelsen ska informeras om de åtgärder som vidtagits av fonden i ägarfrågor. Andra AP-fondens styrelse får vid varje möte en rapport om fondens hållbarhetsarbete.

Fondledningen tillsammans med chefen för strategiavdelningen samt fondens seniora hållbarhetsstrateg ansvarar för det strategiska hållbarhetsarbetet samt implementering och uppföljning. Det löpande arbetet med ägarstyrning hanteras av fondens Ägargrupp som består av personer från fondledningen, fondens analytiker inom ägarstyrning och chef för svensk aktieförvaltning. Utifrån fondens ägarstyrningsstrategi tar Ägargruppen fram handlingsplaner samt följer kontinuerligt upp hur arbetet fortskrider.

Styrelserepresentation

För att undvika att fondens roll som kapitalförvaltare försvåras har fonden som huvudregel att fondens anställda inte ska vara styrelseledamöter i börsnoterade bolag.

För fondens direktägda onoterade bolag eftersträvas emellertid styrelserepresentation från fonden.

Exkluderingar och avinvesteringar

AP-fonderna, har i enlighet med lagstiftning, gemensamt tagit fram riktlinjer för vilka tillgångar som fondmedlen inte bör placeras i. Där står följande:

”I den av AP-fonderna framtagna gemensamma värdegrunden konstateras att legalitetsprincipen medför att AP-fonderna ska beakta de internationella konventioner som Sverige har ratificerat och de internationella överenskommelser som Sverige ställt sig bakom. Dessa utgör därför grunden för bedömningen av vilka tillgångar som fondmedlen inte ska placeras i. Internationella konventioner är i de flesta fall skrivna för att reglera hur stater ska agera och är inte avsedda att direkt reglera bolags verksamhet. Detta medför ett tolkningsutrymme rörande bolags kränkningar av konventioner. En AP-fond måste därmed göra tolkningar om ett bolag har medverkat till kränkning av en enskild konvention. En AP-fonds beslut om att inte tillåta investeringar i vissa tillgångar med hänvisning till konventionsgrund benämns som exkludering och innebär att en AP-fond väljer att inte tillåta en investering av andra skäl än finansiella.”

Andra AP-fonden kan även besluta om exkludering om den anser att omständigheterna är av så allvarlig art att exkludering är påkallat trots att kränkning av konvention inte föreligger eller kan visas.

Andra AP-fonden följer FN:s och EU:s sanktionsbeslut.

Beslut om eventuell re-inkludering av bolag i fondens investeringsuniversum fattas efter en noggrann analys av sakförhållandena som visar att grund för exkludering inte längre föreligger.

Fonden kan också avinvestera från bolag med stöd i vad lagen om AP-fonderna anger vad gäller föredömlig förvaltning. Fonden kan också avinvestera från bolag på grund av hållbarhetsrisker.

Vid exkluderingar och avinvesteringar av bolag ska fonden både avyttra innehaven i bolagen samt ta bort bolagen från respektive jämförelseindex.

Samverkan med andra

Samverkan med andra investerare är viktigt för att nå framgång i dialoger med bolag, men också för att främja en utveckling mot ansvarsfulla investeringar. Arbetet med ägarfrågor ska ske i utvalda samarbeten i de för fonden mest angelägna frågorna. Andra AP-fonden ska verka för god bolagsstyrning genom att samarbeta med andra ägare i frågor av principiell karaktär samt genom att aktivt medverka till utveckling av policyer, regelverk och standards.

AP-fondernas etikråd

Första, Andra, Tredje och Fjärde AP-fonderna har samordnat arbetet med miljö- och etikfrågor i de utländska bolag fonderna äger aktier i, genom bildandet av ett gemensamt etikråd. Samarbetet avser genomlysning av fondernas investeringar rörande kränkning av internationella konventioner, analys samt dialog med bolagen.

Etikrådet kan rekommendera att AP-fonderna exkluderar bolag som medvetet medverkar till att en internationell konvention som Sverige har ratificerat kränks. Etikrådet kan rekommendera exkludering om de bedömer att en fortsatt dialog med bolaget inte kommer att leda till positiva förändringar eller då dialogen pågått i fyra år utan signifikanta framsteg. Etikrådet ska ta hänsyn till om ett bolag gjort sig skyldigt till medvetna och systematiska kränkningar av konventionen. Detta ska bedömas som allvarigare än enstaka händelser. Etikrådet har också möjlighet att rekommendera exkludering av bolag – utan föregående dialog – i sådana fall där Etikrådet bedömer att en dialog med bolaget inte har förutsättningar att leda till förbättringar.

Andra AP-fondens ägarprinciper

Andra AP-fondens operativa arbete med ägarstyrningsfrågor tar sin utgångspunkt i fondens tio ägarprinciper som detaljerat beskrivs i fondens *Riktlinjer för röstning*. Ägarprinciperna gäller främst börsnoterade bolag och utgår från fondens syn på bolags struktur för aktieägarskydd och effektiv styrning. Arbetet med ägarstyrningsfrågor ska dels vara inriktat mot enskilda bolag, dels bedrivs på ett bredare plan för att mer allmänt bidra till en god utveckling inom området.

Ägarprinciperna har två syften: (i) att ge styrelseledamöter och företagsledning, vägledning om hur fonden sannolikt kommer att rösta i förslag som framläggs till aktieägarna; och (ii) att kommunicera fondens åsikter om andra viktiga frågor som styrelser kan komma att hantera i sin verksamhet. Ägarprinciperna gäller främst för börsnoterade bolag. I avsnittet "Ägarstyrning avseende riskkapitalfonder" beskrivs hur fonden ser på ägarstyrning i riskkapitalfonder.

Andra AP-fonden förutsätter att de bolag som fonden investerar i följer nationell lagstiftning i de länder där verksamhet bedrivs. Det är bolagsstyrelsens ansvar att se till att det finns adekvata processer och kontroller för att försäkra sig att så sker.

En utgångspunkt för fondens ägarstyrningsarbete är att det med alla aktier bör följa samma rättigheter och röstvärde. Detta tar sig uttryck i den svenska aktiebolagsrätten i den så kallade likhetsprincipen. Den ekonomiska likabehandlingen av olika aktieägare måste respekteras vid utdelning, bud och i alla närstående transaktioner.

Vad bolagen kan förvänta sig av Andra AP-fonden

Långsiktig ägare

Aktieägares engagemang och intresse för bolagens långsiktiga utveckling är en viktig förutsättning för en god ekonomisk utveckling. Andra AP-fonden är opolitisk och oberoende, både vad gäller ägarsfärer och i sin särställning bland svenska myndigheter (reglerade genom lag), vilket gör att fonden har möjlighet att vara en engagerad och långsiktig ägare. Som långsiktig ägare har Andra AP-fonden en viktig funktion att fylla på världens kapitalmarknader.

I bolag där fonden ser värde i en förändring strävar fonden efter en dialog med bolaget för att få till stånd denna. Samverkan kan ske med andra ägare.

Andra AP-fonden ska delta i och utnyttja sin rösträtt i bolag där Andra AP-fonden har ett betydande innehav samt i vissa fall även i övrigt aktivt agera vid stämmor.

Ägarrollen ska utövas under beaktande av Andra AP-fondens uppdrag och ställning. Detta innebär bland annat att Andra AP-fonden genom sitt ägarskap aktivt ska verka för god etik, miljöhänsyn samt professionell bolagsstyrning.

Dialog

För fonden, som är en långsiktig och engagerad ägare, är dialog det viktigaste verktyget att åstadkomma förändring.

Dialog, inom ramen för den här policyn, definieras som dialog mellan Andra AP-fonden och bolag med avsikt att få kunskap, påverka eller utbyta perspektiv avseende ett bolags klimat/miljöstrategi, bolagsstyrning, sociala frågor eller andra frågor som påverkar verksamheten.

Fondens dialoger drivs främst av fondens investeringsteam för svenska aktier, fondens ägaransvarige, hållbarhets- samt ägarstyrningsanalytiker.

Dialoger sker främst genom formella brev till styrelser och/eller företagsledning samt möten med bolag.

Fonden har främst dialog med bolag där:

- fonden är en större aktie- eller obligationsägare
- dialogen rör en för fonden viktig fråga
- fonden har en förståelse för frågan samt en konstruktiv lösning att föreslå
- fonden bedömer att dialogen kan leda till förändringar som skapar värde för fonden

Fonden ska uttala sig på svenska bolagsstämmor om det finns obesvarade frågor som fonden vill lyfta. Röstas mot ett förslag från styrelsen eller valberedningen motiveras detta på stämman.

Dialog med utländska bolag om etik- och miljöfrågor samordnas oftast genom AP-fondernas etikråd.

Fonden lägger också aktieägarförslag på stämmor när detta anses vara ett bra verktyg att påverka bolag.

Dialog föregår alltid eventuella exkluderingar som utgår ifrån att bolag systematiskt kränkt konventioner som Sverige skrivit under. Denna typ av dialoger förs inom ramen för AP-fondernas etikråd.

Fonden ska även ha en dialog med externa förvaltare och verka för ökad integrering och fokus på hållbarhet i deras organisationer och portföljbolag.

Konsekvent beteende

Andra AP-fonden har för avsikt att över tid ha ett så konsekvent beteende som möjligt gentemot bolagen för att på så sätt uppnå förståelse i de frågor som fonden driver mot respektive bolag.

Intressekonflikter

En god hantering av intressekonflikter i ägarstyrningsarbetet är viktig. Andra AP-fonden som oberoende statlig institutionell ägare har inte samma inneboende potentiella intressekonflikter som andra aktörer. Skulle sådana ändå uppstå hanteras dessa i tre steg. Efter att en intressekonflikt först identifieras, så fattar fondens VD beslut om hur fonden ska agera i det enskilda fallet. I intressekonflikter av särskild vikt, eller om fondens VD själv är nära kopplad till den aktuella intressekonflikten, så fattas beslutet av fondens

styrelseordförande. Uppkomna intressekonflikter rapporteras till styrelsen och publiceras, i fall av särskild vikt, på fondens hemsida.

Information och informationsgivning

Det är viktigt att fonden är så transparent och tydlig som möjligt i syfte att skapa förståelse och förtroende för hur fonden agerar.

Andra AP-fonden ska i årsredovisning, på webbplats och i ägarrapport publicera förändringar i fondens *Riktlinjer för röstning*, fondens ställningstaganden i principiella frågor, uppgifter om vilka bolagsstämmor fonden har deltagit i och hur Andra AP-fonden röstat vid dessa. Andra AP-fonden svar på PRI:s årliga enkät är offentlig och finns på PRI:s hemsida.

Utlåning av aktier

Aktielån fyller en viktig funktion på de finansiella marknaderna då detta bland annat medför att likviditeten ökar, vilket gynnar aktiemarknader och dess långsiktiga utveckling. Genom aktielån ökar fondens avkastning. Eftersom fonden anser att det är viktigt att som engagerad ägare kunna rösta i bolagen lånar fonden endast i undantagsfall ut svenska aktier och lånar endast ut en del av aktieinnehavet i ett enskilt svenskt eller utländskt bolag. Vid en eventuell utlåning av svenska aktier återkallas aktierna inför bolagsstämman.

Ägarstyrning avseende riskkapitalfonder

Andra AP-fonden investerar i riskkapitalfonder med olika investeringsstrategier och inriktningar. Det innebär att portföljbolagen är i olika utvecklingsfaser, från utvecklingsbolag till mogna bolag.

Andra AP-fonden ökar kontinuerligt sitt fokus kring frågor som rör styrning, hållbarhet och öppenhet i sina relationer med riskkapitalförvaltare. Målet är att riskkapitalbranschen långsiktigt skall fortsätta bidra med attraktiv avkastning.

Andra AP-fonden har en strukturerad investerings- och uppföljningsprocess för analys, utvärdering av nya investeringar och uppföljning av fondens riskkapitalinvesteringar. Ägararbetet fokuserar på att riskkapitalfonderna har strukturer och system för att hantera portföljbolagens möjligheter och risker inom miljö, etik och bolagsstyrning. En kontinuerlig och konstruktiv dialog med riskkapitalfonderna om deras hållbarhetsarbete är en del i uppföljningsarbetet som syftar till att i samarbete med fonderna utveckla detta arbete.

Andra AP-fonden anser att det är viktigt att de riskkapitalfonder där fonden är investerad, integrerar hållbarhetsfrågor i sina verksamheter, investeringspolicyer och ägaraktiviteter. Fonden ser positivt på att riskkapitalfonder tillämpar principer för ansvarsfulla investeringar (PRI) och FN:s Global Compact. Andra AP-fonden uppmanar även riskkapitalförvaltare att stödja och följa ILPA:s riktlinjer och standarder vad gäller övergripande principer, redovisning och rapportering.

Andra AP-fonden uppmanar riskkapitalfonderna att i sina årsrapporter rapportera hur fonden och portföljbolagen under året arbetat för att leva upp till PRI:s och Global Compacts principer. Andra AP-fonden gör en årlig utvärdering och uppföljning av denna rapportering.